

Regiõause ja vaimulikke värsse

EELK Tartu likooli-Jaani kogudus

Tartu 2013

Sisukord

Koostajad:

Kanni Labi, Eesti Kirjandusmuuseumi etnomusikoloogia osakonna teadur
(laulusõnade valik ja seadmine)

Janika Oras, Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi teadur
(viiside valik ja noodigraafika)

Toimetaja:

Elke Unt, EELK Tartu Ülikooli-Jaani koguduse muusikajuht

Konsultandid:

Kristi Salve, Andreas Kalkun

Kujundus ja küljendus:

Anna Lauk / Elegant Design

Väljaandes on kasutatud Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Rahvaluule Arhiivi materjale.
Väljaandmist on toetanud Tartu Kultuurkapital, Eesti Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp
ja rahvakultuuri sihtkapital ning Kohaliku omaalgatuse programm.

ISBN 978-9949-33-135-2

© EELK Tartu Ülikooli-Jaani kogudus

Väljaande materjalid ja laulude helinäited asuvad internetis aadressil www.jaanikirik.ee

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Eessõna	4	Vaimulikud värsid	
		25. Maarja otsib Poega	34
		26. Jeesus kõndis teed mööda	36
		27. Nüüd õnn saab osaks lastele	37
		28. Armulaul	38
		29. Siioni linna väravas	39
		30. Jaakobi unenägu	40
		Kirjandust	40
Regilaulud			
1. Too, Jumal, jõudu	9		
2. Kuld jälje sees	10		
3. Lähme Loojale loole	11		
4. Kelle kuused kumavad	12		
5. Mis maksab muretsemine	13		
6. Ma laulan läbi murede	14		
7. Kellel kurdan	15		
8. Veere, veere, pävakene	16		
9. Armu Issand, lahke Looja	17		
10. Jumal maa ja taeva loonud	18		
11. Laulan Jeesusest	19		
12. Jõuaksin suul tänada	20		
13. Tasane on Looja tahe	20		
14. See madala Maarja poega	21		
15. Kiidulaul	22		
16. Tänu laul	23		
17. Palvelaul	24		
18. Tõuse üles, Jeesukene	24		
19. Jeesuse kiitus	25		
20. Looja lohutab vaeslapsi	26		
21. Miks on ilmake udune	27		
22. Muuda laulu laulõti	28		
23. Lihavõtõ', armas aigo	30		
24. Meie Isa palve	32		

Essõna

Käesolev laulukogumik „Regilaule ja vaimulikke värse“ on koostatud Tartu Jaani kirikus toimuvateks rahvalaulu-jumalateenistusteks. 2006. aastal kirjutas Eva Mitreikina (Tolsa) Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kirikumuusiku-muusikaõpetaja eriala lõputööna rahvalaulumissa liturgilise muusika, mis võeti EELK Tartu Ülikooli-Jaani koguduses kasutusele alternatiivse jumalateenistusvormina 2012. aastal. Kogumiku laulud on mõeldud selle teenistusvormi juurde koguduselauludeks.

Jumalateenistus on kristlaste ühine osadus sõnas ja sakramendis, mis teostub palvetes, usutunnistuses, lauludes, sõnas ja armulauaosaduses. Luterlikus kirikus on jumalateenistuses sõna ja sakramentide kõrval kesksel kohal **koguduselaul**, millele on algusest peale olnud omane rahvalike viiside ja rahvalaulude ülevõtmine. Muusika äratab meelekujundeid, korrastab mõtte- ja tundemaailma. “Tunnen, et pühad sõnad, kui neid lauldakse, häälestavad hinge palju vabama ja kuumemasse hardusesse,” on öelnud kirikuisa Augustinus. Muusikas

võib kogeda midagi sellist, mida sõnades ei ole võimalik väljendada.

Muusika kasutusele kirikus ei seata 21. sajandil piire. Kadunud on ka seisusevahed, mis ei lubanud maarahva laulmisviisil ja keelekasutusel kirikuvõlvide alla pääseda. Jumalateenistuslikule muusikale esitatakse tänapäeval vaid üks kriteerium – see peab aitama ehedalt ja ausalt sõna olemusel, evangeeliumil esile pääseda. Nii jõuavad kirikulaulude hulka ka meie esivanemate regilaulud. Nende kordusel põhinev sugestiivsus kõnetab tänapäeva inimest ning aitab siseneda palvesse ja meditatsiooni, leida sõnakujundite ja viiside kaudu sidet enese, esivanemate ja Jumalaga. See on laul, mida eestlasel on hea pidada päris oma lauluks.

Regilaulu tunneme ära eeskätt selle vormi järgi: selle värsis on (enamasti) kaheksa silpi ja sageli ühe ja sama häälikuga algavaid (algriimuvaid ehk allitereeruvad) sõnu, värsside lõpud enamasti riimi ei lähe ning mitmes järjestikuses värsis võidakse korrata üht ja sama mõtet eri sõnastuses. Tegelikuses kujutavad nii regilaulu värssimõõt

kui sõnastus endast keerukat süsteemi, mille väljaselgitamise ja kirjeldamisega rahvaluuleteadlased jätkuvalt tegelevad, aga mida meie esivanemad valdasid nagu emakeelt.

Arvatakse, et regilaule lauldi siinmail umbes sarnasel kujul, nagu nad meieni jõudnud on, juba 2000 aastat tagasi. Sellest annavad tunnistust lauludes säilinud arhailised sõnavormid, aga ka laulude sisu, mis sageli viitab iidsetele uskumustele. Enamik kirja pandud regilauludest on kõlanud just niisugusena 19. sajandi lõpukümnenditel ning peegeldavad ka selle aja inimeste igapäeva elu, mõtteid, rõõme ja muresid. Suur osa laule on lauldud (noore) naise vaatepunktist: need räägivad neidude tööst ja lõbustustest, emaarmastusest ja vaeslapse eluraskustest, kaasavalikust ja elust pärast abielumist. Kombestikuga seotud lauludest enamikku on lauldud pulmades.

Kõigist neist lauludest vaatab meile vastu omaaegne Eestimaa: metsad, merekallas, põldude vahel paiknevad talud, kiigeplatsid ja kirikud. Kirik on maastikus kaugele paistev hoone, aga ka koht, kus käidi paremate riietega ja pidulikus meeolus. Mida seal konkreetselt tehti ja räägiti, sellest regilauludes aga ei laulda. Näiteks lauludes, kus vaeslaps läheb oma surnud ema või isa hauale ja palub teda üles tõusta, on hauataguseks

paigaks enamasti eelkristlik Toonela, kordagi ei mainita puhastustuld, viimsetpäeva ega paradiisi.

Niisiis on kirikulaul ja regilaul olnud üksteisest üpris eraldi seisvad nähtused. Neid ühendavaks lüliks on peamiselt see, kes meie esivanemate maailmapildis ristiusustamisjärgsete sajandite jooksul nii või teisiti kinnistus – Jumal, samuti neitsi Maarja ja Kristus, keda ka regilauludes mitmes seoses mainitakse. Jumalalt palutakse leevendust raskele elule, ebaõigluse heastamist, aga ka abi sünnitajale ja hoidmist vanale, joodikule või halvale mehele sattumise eest. Jumalat, Maarjat ja Jeesust kohtab ja tervitab pulmarong, nemad on need, kes tulevad appi siis, kui kedagi teist enam kutsuda ei ole: vaeslapse veimevakka valmistama ja kas või kiikuvatele tüdrukutele mahakukkunud ehteid tagasi andma – nad on justnagu omainimesed, ainult kõikvõimsad ja lõpmata head.

On veel paar laulutüüpi, levinud peamiselt Lõuna-Eestis, kus jutustatakse pikemalt Jeesuse läbielamistest: rännakust, millel ta palub vastutulevaid loomi end üle jõe aidata, ning kannatustest ja surmast. Erinevalt Piiblist aga ei sure seto regilauludes Jeesus mitte ristil, vaid tuleriidal, raudorade otsas või keevas vees – pildid, mille eeskujuks on ikoonidel nähtud märtrite kannatuslood.

Siiski leiab tuhandete üleskirjutatud regilaulude seast ka neid, mille põhisõnum on Looja poole pöördumine. Need oleme valinud sellesse kogumikku koos mõne muuteemalise, kuid oma meeleolult jumalateenistuse juurde sobiva lauluga. Regivärssi on oma loomingus kasutanud ka nii mõnedki eesti luuletajad ning muuhulgas rikastavad meie kirjandust kaks kristliku sisuga regivärsilist poemi. Need on Villem Grünthal-Ridala „Püha Rist“, mille aluseks on Uue Testamendi neli evangeeliumi, ning August Annisti „Udres-Kudres, Päeva poeg“, milles Kristuse lugu on toodud pärisorjuse aegsele Eestimaale. Oleme ka nende kaunitest värssidest mõned laulmiseks välja valinud.

Ajal, mil regilaul oli meie esivanemate igapäevaelu osa, sai juba tuntud värsside ja värsside uutega kombineerides luua igasse olukorda sobiva laulu. Nii oleme ka meie püüdnud vanade laulude abil ja eeskujul leida mõnele lauluteemale kristlikuma vaatenurga, sobitades vanu regivärsside omaloodutega, ning panna regilauluvormi mõned kirikulauludki. Vanade värsside murdekeelt oleme ühtlustanud praeguse ühiskeele järgi, välja arvatud seto lauludes, millele oleme lisanud kirjakeelse, laulmiseks sobiva muganduse.

Regilaulude viisid on oma ehituselt tihedalt laulusõnadega seotud. Värsi kaheksale silbile vastab kaheksast noodist koosnev viis. Viis võib olla ühe, kahe, harva ka kolme või nelja värsi pikkune – koosneda ühest või mitmest muusikalisest fraasist. Lõuna-Eestis ja lõuna-eesti mõjudega Kesk- ja Lääne-Eesti aladel võib värsile lisanduda refrään.

Lühemad regilauluviisid on enamasti kitsa heliulatusena, neis on ainult kolme eri nooti ja viisiliikumine meenutab sageli jutustava lause intonatsiooni. Regiviise ongi traditsioonis peetud sõnade erilise, „mõnusa ütlemise“ mooduseks. Seda võib välja lugeda rahvapärastest terminitest – regilaulu viise nimetatakse laulu „hääleks“, „tooniks“, „mõnuks“. Lauldes on esil sõna ja keel kõlab loomulikult. Värssi ei hakita löökide kaupajuppideks ja noodipikkused muutuvad vastavalt lauldud silpide pikkusele. Nii jõuab kuulajani terviklik värsipikkune mõte. Sama tundega, lööke rõhutamata, „öeldes“ sõnu nende loomulike silbipikkustega ning värsi mõttele keskendudes võiks laulda ka siinseid laule.

Vanasti on regilaulu lauldud valdavalt rinnahäälega, sellepärast on noodid kirjutatud suhteliselt madalas, kõnele lähedasemas registris (arvestades ka seda, et võtmemärke oleks võimalikult vähe). Nooti märgitud kõrgust ei pea

arvestama, laulda tuleks lihtsalt mugavalt kõrguselt.

Regilauluviise nimetatakse rühmaviisideks – see tähendab, et ühe viisiga võidakse laulda tervet hulka tekste. Iga „toon“ oli seotud mingi olukorra, esituskoha ja sündmusega. Kiigeton oli mõeldud kiigel, pulmatoon pulmas laulmiseks jne. Traditsiooni loogika järgi oleksime pidanud piirduma ühe „kirikutooniga“ kõigi siinsete tekstide laulmiseks. Tänapäeva kirevat muusikamaailma arvestades oleme siiski püüdnud pakkuda võimalikult mitmekesisest viisivalikut. Esindatud on mitmehäälsus – kogumikus on paar Lõuna-Eesti burdooniga viisi ja seto mitmehäälsel laulu. Ükski siinne tekst pole viisiga jäigalt seotud. Iga kasutaja võib kogumikus leiduvaid sõnu ja viise ise kombineerida või kasutada hoopis mõnda muud omaseks ja armsaks saanud regilauluviisi.

Regilaulude koos laulmiseks on eesti traditsioonis olnud mitu eri võimalust. Kõige rohkem on tuntud laulmine eeslaulja ja kooriga: eeslaulja laulab värsi ja koor kordab seda kas sama viisiga või pikema viisi teise poolega. Laulmine on nagu katkematu kulgemine: koor alustab laulmist eeslaulja partii lõpunootidele (või noodil) ja eeslaulja „võtab kinni“ koori lõpunoodi(d), et siis katkestuseta uue

värsiga jätkata. Siin nootides on koori ja eeslaulja soovitatavad sisseastumise kohad märgitud tärniga. Mõnede viiside esitamiseks on traditsioonis kasutatud teistsuguseid mooduseid ja sel juhul on laulu juures eraldi esitusjuhised. Aga laulda võib ka üksi või kogu aeg koos.

Regilaulule kui suulisele laulukultuurile on omane viisi varieerimine. Seda ei ole kogumikus enamasti välja toodud. Ainult üksikutes kohtades on noodivarre küljes kaks eri nooti – iga laulja võib sellel kohal vabalt valida, kumba nooti ta laulab. Laulda võib eri kordadel erinevalt.

Regilaulude rütmi teevad vaheldusrikkaks värssid, kus sõna algus satub ebatavalisse kohta – värsi paarisarvulisele, rõhuta silbile. Neid värsside nimeatakse murtud värssideks, sest kui sõnarõhud asuvad teistes kohtades kui harjumuspärased värsirõhud, siis rütmi korrapära justkui murdub. Murtud värsside esitamist on laulude juures selgitatud kahte moodi. Mõnes laulus on eri rütmiga viisivariandid eraldi välja kirjutatud. Enamik laulude puhul on lauluteksti all näidatud, kuidas murtud värsside viisiga sobitada. Viisi nootidele vastavad silbid on sidekriipsudega eraldatud ja silbipaare eraldab kaldkriips – nagu alloleva näite teises värsireas. Neis värssides, kus on rohkem kui kaheksa

silpi, on alla joonitud silbid, mida lauldakse kiiremini, jagades tavalise pikkusega noodi kaheks lühemaks noodiks – nagu näite kolmandas värsireas. Regilaulus on tavaline, et kaks kõrvutist täishäälikut kuuluvad kahte eraldi „laulusilpi“ ja sel juhul on tekstis nende kahe hääliku vahel väike ülakoma (väega, kaugeelta).

Ar - mu Is - sand, lah - ke Loo - ja
Ta - han/ su o -/ mak - si/ ol - la
Kus oli Maar - ja en - ne käi - nud

Omaette laulurühmaks on siin kogumikus **vaimulikud värsid**, mida rahvapärase nimetuse järgi kutsutakse ka värsikesteks. Tegemist on regilaulust hilisema, 18.–19. sajandil sündinud traditsiooniga. Värsikesed tekkisid vennastekoguduse äratusliikumise mõjul ja peegeldavad loojate siirast usutunnet. Värsikesi esitati sageli palvena, aga ka ravisõnadena. Neid õpetati lastele. Üks seto naine on kirjeldanud, kuidas tädil külas olles lugesid kõik kokkutulnud lapsed magama minnes palveks värsikesi „nii et tuba mürises“.

Värsikeste aluseks on suures osas varaste vennastekoguduse lauluraamatute tekstid, kasutatakse ka löike kiriku

lauluraamatu lauludest, mõnikord tuleb ette regilaulule omaseid värsse. Sõnadest ei tasu otsida tänapäeva inimese loogikat, pigem sarnanevad nad assotsiatiivsete kujutluspiltidega, mis lähtuvad omaaegse inimese vaimulikest teadmistest ja elamustest. Vormilt kuuluvad värsikesed regilaulu ja uuema rahvalaulu üleminekuale, nn siirdevormiliste laulude hulka ja neis on tunnuseid nii ühest kui teisest stiilist. Näiteks viitab uuemale laulule „eeltaktiga“ ehk jambiliste värsaside kasutamine.

Värsikesi on harva kindla viisiga lauldud. Pigem on neid rütmiliselt loetud. Esitus võib jääda ka kõne ja laulu vahepeale. Siia kogumikku on valitud just lauldes või poollauldes esitatud variandid. Neid õppides oleks kõige parem kõigepealt värsse (mõttes) lausuda ja siis proovida neid viisiga „öelda“, jättes alles loomulikud kõne silbipikkused ja kasutades kõneregistrit. Viise võib omavahel vahetada või ise siinsete eeskujude järgi improviseerida. Värsikesi võib „lugeda“ üksi või kõik koos.

Soovime kõigile kogumiku kasutajatele laulurõõmu, loovat meelt ja õnnistust!

Koostajad
juunikuus 2013

1. Too, Jumal, jõudu

Sõnad Kuusalust, viis Muhust

Too, Jumal, jõesta jõudu,
vea väljalta vägeda,
kanna abi allikasta
meie peenele perele,²
meie väetile vä'ele,²
rammutuma rahva'ale.
Meie pere peenikene,
meie vägi ju vä'eti,²
meie rahvas rammutama.

Murtud värsaside juurde on kirjutatud nende laulmiseks sobiva noodirea järjekorranumber.

2. Kulds jälje sees

Sõnad ja viis Tõstamaalt

Lähme tehtud teeda mööda,
raiotud radaje mööda,
kus oli Maarja enne käinud,
Jeesus risti ringutanud.
Mis sest Jeesust maha jäie?
Jälg sest Jeesust maha jäie.
Mis seal Jeesu jälje seessa?
Kuld seal Jeesu jälje seessa.
Kes see kulla üles võttis?
Mina kulla üles võtsin.
Viisin mina koju eide kätte,

eit pani pika pingi peale,
laotas laia laua peale.
Mis sest kullast välja tuli?
Kolme heada rätikuda.
Üks oli kullakeeruline,
teine Harju haagiline,
kolmas Riia ristiline.
Läksin jaanipäe kiriku,
pähe panin Harju haagi,
kaela kullakeerulise,
rinda Riia ristilise.

Murtud värsid:

rai-u-/tud ra-/da-je/ möö-da
Läk-sin/ jaa-ni-/päe ki-/ri-ku

3. Lähme Loojase loose

Sõnad Ristilt, viis Peetrist

Lähme, lähme, käime, käime,
lähme tehtud teeda mööda,
raiotud radasid mööda,
kus on enne orjad käinud,
orjad käinud, härjad käinud,
vara käinud vaesedlapsed,
õhtu hilja Jeesukene,
Maarja mitu ööd maganud.
Lähme Loojal loogu võtma,
Jeesusele heinamaale,
Maarjale madarale.
Looja mul tegi loodud särgi,
Jeesus ilusa kasuka,
Maarija madarasukad.

Murtud värsid:

rai-u-/tud ra-/da-sid/ möö-da
Maar-ja/ mi-tu/ ööd ma-/ga-nud
Jee-sus/ i-lu-/sa ka-/suka
Maa-ri-/ja ma-/da-ra-/su-kad

4. Kelle kuused kumavad

Sõnad Paide laulu põhjal,
viis Peetrist

Musical notation for the song 'Kelle kuused kumavad'. It consists of three staves of music in G major, 4/4 time. The lyrics are written below the notes. There are two asterisks above the first two measures of the first staff.

Kel - le need kuu - sed ku - ma - vad, kel - le need kuu - sed ku - ma - vad?
Kris - tu - se kuu - sed ku - ma - vad, Kris - tu - se kuu - sed ku - ma - vad.

Kel - lel le - hib le - pa - met - sa, kel - lel le - hib le - pa - met - sa...

Kel - le pih - la - kad pu - na - vad, kel - le pih - la - kad pu - na - vad?
Po - ja pih - la - kad pu - na - vad, po - ja pih - la - kad pu - na - vad.

Kelle need kuused kumavad?
Kristuse kuused kumavad.
Kellel lehib lepametsa?
Loojal lehib lepametsa.
Kelle haavad haljendavad?
Isa haavad haljendavad.
Kelle pihlakad punavad?
Poja pihlakad punavad.
Kelle õues hõisatakse?
Taeva õues hõisatakse.

5. Mis maksab muretsemine

Sõnad Palamuselt ja Kolga-Jaanist,
viis Kolga-Jaanist

Musical notation for the song 'Mis maksab muretsemine'. It consists of two staves of music in B minor, 4/4 time. The lyrics are written below the notes.

Mis mak - sab mu - ret - se - mi - ne, mis mak - sab mu - ret - se - mi - ne,
mis mak - sab mu - ret - se - min...

Mis maksab muretsemine,
kaua hoolekandemine?
Mure mind muudab mustassagi,
haledus teeb haigeks.
Muretsedes murrann meelega,
kahetsedes käänan kaela.
Põues on mul põlev tuli,
südamel on sütevakka,
pe'alael on lõke laia.
Ei lase mure magada,
hoolekene tulla unda.

Kolmandal korral värssi korrates jääb viimane täishäälik laulmata: *muretsemin, kandemin, mustassag* jne. Laulda võib nii, et koor liitub värssi kordamisel, või kogu aeg koos.

Murtud värss:

Ei la-/se mu-/re ma-/ga-da

6. Ma laulan läbi murede

Sõnad Ambla, Haljala ja Kadrina
laulude põhjal, viis Kuusalust

Ma laulan läbi murede,
läbi leinatse südame.
Suu laulab, süda muretseb
silmad vetta veeretavad,
paled laineta lasevad.
Silmist jookseb rinnuleni,
südamelta põlvileni,
põlvilta labajalule,
labajalult varvastele,
varvastelt mahaje jookseb.

Lähme leina lepikuie,
hoole paksuje pajuje,
Jeesu armu altarile,
Ristilöödu palvele.
Anna andeks, Jeesukene
lase lahjaksi, Jumala!
Halba tegin hulludasa,
ruttasin rumaludasa!
Pane mu mured pajusse,
lükka leinad lepikusse,
kurvastused kuusikusse!

Murtud värssid:

lä-bi/ lei-nat-/se sü-/da-me
Suu lau-/lab, sü-/da mu-/ret-seb
pa-led/ lai-ne-/ta la-/se-vad
põl-vil-/ta la-/ba-ja-/lu-le
var-vas-/telt ma-/ha-je/ jook-seb
hoo-le/ pak-su-/je pa-/ju-je
la-se/ lah-jak-/si, Ju-/ma-la
rut-ta-/sin ru-/ma-lu-/da-sa
Pa-ne/ mu mu-/red pa-/jus-se

7. Kessel kurdan

Sõnad Läänemaa laulude põhjal, viis Hanilast

Ikka on minul igava,
alati minul haleda,
mitu korda meelekurba!
Kus ma istun, seal igava,
kus ma astun, seal haleda,³
kus ma kõnnin, seal kõleda,³
kus ma kä'in, käised märjad,
kus ma jooksen, juuksed märjad,
kus ma seisan, silmad märjad.
Kellel kurdan, kellel kaeban,
kellel haige'ed halatsen?³
Kivi suur küla vahella,¹
paasi paksu vainiulla –

kivile mina kisendan,¹
päele mina pajatan,¹
nutan noorele rohule,³
kurdan kullerkuppudelle,
halan angervaksadelle!
Kivi viib Isale teada,⁴
paasi viib Pojale teada,⁴
Rohi Maarjale sosistab³
minu, vaese, silmaveesta,
kullakese meelekurvast.
Issand pühib mu pisarad,³
Maarja mu pe'ad silitab.¹

Murtud värsside juurde on kirjutatud nende laulmiseks sobiva noodirea järjekorranumber.

8. Veere, veere, päevakene

Sõnad ja viis Kihnust

Veere, veere, päevakene,
veere looja vetta mööda,
lase kasevatvu mööda.
Ei ole aega päeval veerda,
päev soeb sulaste päida,
kammib karjalaste päida,
harib päida armetumil.
Suga kukkus käest meresse,
harja külma allikasse.
Päev läks Peetri palvele:
Peeter, pühameh poega,
Andrus, ametmehe poega,

mine, too mu suga meresta,
harja külma allikasta.
Peeter ei kuulnud palveida,
Andrus häida sõnumida.
Päev läks ise, illukene,
mööda teeda, tillukene,
mööda vetta, vähikene,
mööda kallast, kaunikene,
tõi oma so'a meresta,
harja külma allikasta,
kammi kauni kalda'asta.

Kihnus on regilaulu lauldud koos, üks (eeslaulja) juhib laulmist. Hingatakse värssi keskel, mitte värsside piiril. Võib laulda ka nii nagu muid laule, eeslaulja ja koori vaheldumisega.

Murtud värssid:

päev so-/eb su-/las-te/ päi-da
Su-ga/ kuk-kus/ käest me-/res-se
mine, too/ mu su-/ga me-/res-ta
Tõi o-/ma so-/a me-/res-ta

9. Armu Issand, lahke Looja

Sõnad Kanni Labi KLPR 262 ainetel,
viis Jõhvist

Armu Issand, lahke Looja,
Sa mu teinud, tallekese,
just oma näo järele,
enda palge perra loonud.
Tahan Su omaksi olla,
elades Sinu päralt,
surressa Su sulaseksi.
Armu Issand, lahke Looja,
minu patust päästmiseks,
linnukese lunastuseks
tulid ilma inimeseks,
minu kaitseks kannatasid,
risti peal Sa ringutasid.
Tahan Su omaksi olla,
elades Sinu päralt,
surressa Su sulaseksi.

Murtud värssid:

just o-/ma nä-/o jä-/re-le
Ta-han/ su o-/mak-si/ ol-la
e-la-/des si-/nu pä-/ral-ta

10. Jumal maa ja taeva loonud

Sõnad Kanni Labi KLPR 385
ja 386 ainetel, viis Karulast

Jumal maa ja taeva loonud,
öö ja päeva ilma toonud.
Elu andsid taimedele,
loomadele, lindudele.
Astun Sinu palge ette,
põlvitan ma põrmu sisse,
täna Sina südamest,
oma hoolde võttemasta,
oma armu andemasta,
eluteella juhtimasta,
kurja küüsisist päästemasta.

Asjata mu askeldused,
tuluta mu toimetused,
palgata mu püüdemised,
kui ei Sina toeta minda,
oma armuga avita.
Anna rahu rahva'ale,
oma lastel õnnistusta.
Kaitse oma karjakesta,
jaga jõudu poegadele,
tütardele toetusta.

Värssi korrates esimestes värssides: *loond, toond*. Edasi jääb viimane täishäälik kordamisel alati laulmata:
taimedel, lindudel, palge ett, põrmu siss jne.

Üks laulja alustab, teised liituvad juba esimeste sõnade ajal. Alumist burdoonhäält võiks laulda kas enamus või vähemalt pooled koorist.

Murtud värss:

o-ma /ar-mu-/ga a-/vi-ta

11. Laulan Jeesusest

Sõnad Villem Grünthal-Ridala, viis Muhust

Sesta laulan Jeesusest,
luguda Lunastajasta,
Maarija pühada viisi,
Püha Neitsi laulukorda,
Maaema ilu igista,
kesse Jeesu sünnitie,
ilma löi Lunastajani,
Püha Risti, Päästajani,
neille maille, manderille,
ilma tähtede alaje,
kuualuse kummi alla,
iluksi inimesille,
rõõmuks ristirahva'alle,
lohutuseksi, lunaksi.

Murtud värssse lauldes tuleks välja tuua sõnaalgused:

lu-gu-/da Lu-/nas-ta-/jas-ta
Maa-ri-/ja pü-/ha-da/ vii-si
Maa-e-/ma i-/lu i-/gis-ta
il-ma/ löi Lu-/nas-ta-/ja-ni
il-ma/ täh-te-/de a-/la-je
kuu-a-/lu-se/ kum-mi/ al-la
i-luk-/si i-/ni-me-/sil-le
lo-hu-/tu-sek-/si, lu-/nak-si

12. Jõuaksin suul tänada

Sõnad Amblast, viis Kodaverest

Jõu-ak-sin ma suul tä-na-da, al-le, al-le, al-le-luu-ja,
 jõu-ak-sin ma suul tä-na-da, al-le, al-le, al-le-luu-ja...

Jõuaksin ma suul tänada,
 alle, alle, alleluuja,
 keelepaelulla paluda.
 keel el kiita Jeesukesta,
 Loojal anda a'itüma.
 Käed küll Maarja käte peale,

süda Jeesuse sülesse,
 põlved Looja põrmandalle.

Murtud värSID:

kee-le-/pae-lul-/la pa-/lu-da
 sü-da/ Jee-su-/se sü-/les-se

13. Tasane on Looja tahe

Sõnad Põltsamaa laulu põhjal, viis Harglast

Ta-sa, ta-sa, tar-gu, tar-gu, ta-sa, ta-sa, tar-gu, tar-gu...

Tasa, tasa, targu, targu,
 madalast käsk' Maarja käia,
 hilju Jumal meil elada,
 Looja targast' talitada.
 Tasane on Looja tahe,
 otsatu on Maarja hooli.
 Heledam on taeva tarkus,
 ilusamad Looja laulud,
 kui see kõige ilma lusti.

Üks laulja alustab, teised liituvad juba esimeste sõnade ajal. Alumist burdoonhäält võiks laulda kas enamus või vähemalt pooled koorist.

Murtud värSS:

hil-ju/ Ju-mal/ meil e-/la-da

14. See madala Maarja poega

Sõnad August Annist, viis Jürist

See ma-da-la Maar-ja poe-ga, see ma-da-la Maar-ja poe-ga,
 or-ja ven-da, õ-pe-ta-ja, or-ja ven-da, õ-pe-ta-ja...
 te-gi tii-vad ta mu-res-ta, te-gi tii-vad ta mu-res-ta

See madala Maarja poega,
 orja venda, õpetaja,
 surmast sai veel suuremaks,
 koolusta veel kirkamaks,
 tegi tiivad ta muresta,³
 valudest valge linnu,
 tõusis tiivulla kajaka³
 juurde Taadi taeva'ase
 taeva kõrge kaare peale.
 Seal ta istub, seal helendab,³
 seal helendab, õpeteleb,¹
 rahvast õpetab rahule,³
 orja hingesid ülendab,³
 südameida sütiteleb,
 juurde headuse juhatab.³

Murtud värsside juurde on kirjutatud nende laulmiseks sobiva noodirea järjekorranumber.

15. Kõidusaul

Sõnad ja viis Eva Tolsa

Meie armas Issand Jumal,
kuidas saaksin Sind küll kiita,
kuidas Sulle tänu anda
kõige eest, mis tõega teinud,
valguses Sa valmistanud?
Linnud kiitvad Sinu nime,
mered tänus mühisevad.
Kõike küllaga meil annad:
puud on täisi küpseid vilju,
metsad on meil marju täisi,
värsket vetta allikates.
Pole taevas ühtki tähte,
mis ei käiks Su rada pidi.

Pole minus veretilka,
mis ei käiks Su rada pidi,
Sinu seatud teeda mööda.
Mis mul oleks Sulle anda,
mida Sinu ette tuua?
Ma toon Sulle oma tänu,
tõstan Sinu poole silmad.
Meile oma vara andsid,
kõike kallist Sa jagasid,
kogu armu jäägitumalt,
halastuse otsatumalt
kallasid me keskele.

Murtud värss:

kõi-ke/ kal-list/ Sa ja-/ga-sid

16. Tänuaul

Sõnad Eeva Tolsa, viis Kuusalust

Meie armas Issand Jumal,
kuidas saaksin Sind küll kiita,
kuidas Sulle tänu anda
kõige eest, mis tõega teinud,
valguses Sa valmistanud?
Oma Poja ilusaima,
oma lapse kallikese
saatsid meile lunastuseks,
meie päästjaks, lepituseks,
hävingusse häda pärast.

Ükski meist ei suuda maksta
oma vendade eest luna,
mis Sa juba ära maksnud,
kalleimaga Sa tasunud.
Me ei toitu üksnes leivast,
ega joobu üksnes veinist –
Sina täidad me südamed,
Sinu Poeg me hinge joodab,
Sinu Sõna meele toidab,
vaimus valvab ja valgustab.

Murtud värssid:

kal-lei-/ma-ga/ Sa ta-/su-nud
Si-na/ täi-dad/ me sü-/da-med
vai-mus/ val-vab/ ja val-/gus-tab

17. Põlvesaul

Sõnad Eva Tolsa, viis Kuusalust

Rik-kaim kõi-gist i - nim-las-test, rik-kaim kõi-gist i - nim-las-test...

Rikkaim kõigist inimlastest,
Jeesus, vaesena Sa tulid
vaeva sisse meie pärast.
Aita meilgi janust joota,
õpeta abituid kaitsma,
kergendama käija vaeva,
jagama, mis Sa jagasid,
trööstima ka nii kui Sina
omi vendi ja õdesid!

Rohkem veel kui kärjemetta
igatsen ma Sinu sõna,
rohkem veel kui ilmavara
Sinu palet ilusamat!

Murtud värsid:

õ-pe/ta a-/bi-tuid/ kaits-ma
ja-ga-/ma, mis/ Sa ja-/ga-sid
o-mi/ ven-di/ ja õ-/de-sid

18. Tõuse üles, Jeesukene

Sõnad Ristilt ja Haljalast, viis Kodaverest

Tõu - se ü - les, Jee - su - ke - ne, tõu - se ü - les, Jee - su - ke - ne...

Tõuse üles, Jeesukene,
tõuse ilmale isaksi,
maa aga pääle manitsejaks.
Ilma upub ju udusse
rahvas rauaroosteesse.
Viha võtab vilja maasta,
kadedus kalad meresta,
taplus linnud taeva alta.
Viha võtab viie võrra,
kadedus kaheksa võrra.

Murtud värsid:

tõu-se/ il-ma-/le i-/sak-si
Il-ma/ u-pub /ju u-/dus-se
ka-de-/dus ka-/lad me-/res-ta
ka-de-/dus ka-/hek-sa/ võr-ra

19. Jeesuse kiitus

Sõnad Tõstamaa laulu põhjal, viis Kuusalust

Küll on sir - ge sil - la - lau - da, küll on sir - ge sil - la - lau - da...

Küll on sirge sillalauda,
veel on sirgem Jeesukene.
Küll on otse jõeosja,
veel on otsem Jeesukene.
Küll on lahke laanekaske,
veel on lahkem Jeesukene.
Saar on saarikus saleda,
saledam on Jeesukene.
Tamm on tammikus tasane,
tasasem on Jeesukene.

Lepp on leplikus ladusa,
ladusam on Jeesukene.
Kuusk on kuusikus kuulusa,
kuulsam veel on Jeesukene.
Küll on valge merevahtu,
veel on valgem Jeesukene.
Küll on selge seemnevilja,
veel on selgem Jeesukene.
Küll on puhas pääsulindu,
veel on puhtam Jeesukene.

Murtud värsid:

Saar on/ saa-ri-/kus sa-/le-da
Tamm on/ tam-mi-/kus ta-/sa-ne
Lepp on/ le-pi-/kus la-/du-sa
Kuusk on/ kuu-si-/kus kuu-/lu-sa

20. Looja lohutab vaeslapsi

Sõnad ja viis Kodaverest

Ei ole maa pääl vaestel maada,
ilman halbadel aseta.
Ülevalta hüüab Looja,
maha Maarija kõneleb:
„Ärge te itke, vaesedlapsed!
Maarijal on maani kuube,
Loojal kannuni kasukas,
kuhu ta võtab vaesedlapsed,
põue pistab põlgtud voonad,
sülle võtab süüalused,
kaenlasse ema-kanased,
endale ematud lapsed.“

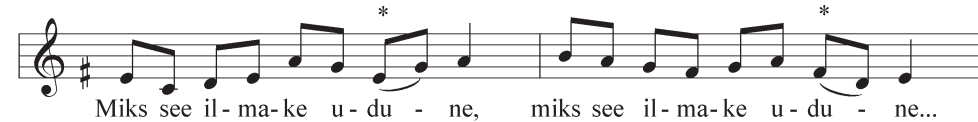
Võib laulda koos või nii, et koor liitub eeslauljaga esimese värsi jooksul.

Murtud värsid:

il-man/ hal-ba-/del a-/se-ta
ma-ha/ Maa-ri-/ja kõ-/ne-leb
Loo-jal/ kan-nu-/ni ka-/su-kas
sül-le/ võ-tab/ süü-a-/lu-sed
kaen-las-/se e-/ma-ka-/na-sed
en-da-/le e-/ma-tud/ lap-sed

21. Miks on ilmake udune

Sõnad mitmelt poolt Eestist,
viis Tartu ansamblist Hellero

Miks see ilmake udune,
taevas tahmalapiline?
Sest on ilmake udune,
taevas tahmalapiline:
sõsarad on sõimelenud,
vaderid on vaidelenud,
kältsed kära pidanud.
Ilma upukse uduje,
ilma satukse saduje,

taevas tahmaje vajukse,
rahvas rauaroosteesse.
Oh Jumal, Jumalukene,
seli ilma selgeäksi,
vaali ilma valgeäksi,
puhu ilma puhtaäksi,
pühi tahma taevaästa,
ravi rahvas roosteästa.

Murtud värsid:

Sest on/ il-ma-/ke u-/du-ne
kä-li-/tsed kä-/ra pi-/da-nud
Il-ma/ u-pu-/kse u-/du-je
il-ma/ sa-tu-/kse sa-/du-je
tae-vas/ tah-ma-/je va-/ju-kse
Oh Ju-/mal, Ju-/ma-lu-/ke-ne

22. Muuda saulu saulõti

Sõnad Vastseliinast, viis Setomaalt

The musical score is written in G major and 4/4 time. It features two parts: 'eeslaulja' (soloist) and 'koor' (choir). The soloist part starts with the lyrics 'Muu - da lau - lu küll lau - lõ - ti - gi,'. The choir part enters with '...ti - gi, torrõ'. A 'killõ' (interlude) is indicated above the first staff. The piano accompaniment is shown in a grand staff with the lyrics 'muu - da lau - lu lau - lõ - ti - gi...'.

Muuda laulu küll laulõti,
 muuda laulu laulõti,
 muuda illo viil isitigi,
 muuda illo isitigi,
 mainita-as sääl Maarijata,
 mainita es Maarijata,
 egä üldä-s sääl Eesuvada,
 egä üldä-s Eesuvada.
 Ülti Eessu om ar´a koolnu,
 ülti Eessu ar´a koolnu,
 pühä Maarja om maalõ viidü,
 pühä Maarja maalõ viidü.
 Egä Eessu küll ar´a koolõ-s,
 egä Eessu ar´a koolõ-s,
 egä Maarjat küll maale viiä-s,
 egä Maarjat maale viiä-s.
 Kuuli´ iks nuu Looja luudu latsõ,
 kuuli´ Looja luudu latsõ,
 Maarja kannõtu´ kanasõ,
 Maarja kannõtu´ kanasõ.

*Muida laule seal lauletie,
 muida laule lauletie,
 muida viise veel veeretati,
 muida viise veeretati,
 Maarja jäeti siis mainimata,
 Maarja jäeti mainimata,
 Jeesu nimi siis ütlemata,
 Jeesu nimi ütlemata.
 Öeldi: Jeesus on ära surnud,
 öeldi Jeesus ära surnud,
 öeldi: Maarja on maha maetud,
 öeldi Maarja maha maetud.
 Surematu on meie Jeesus,
 surematu on me Jeesus,
 Maarjat maha ei maëtagi,
 Maarjat ju ei maëtagi.
 Surelikud on Looja lapsed,
 surelikud Looja lapsed,
 Maarja maised tallekesed,
 Maarja maised tallekesed.*

Kaks viimast värssi lauldakse eest teistmoodi rütmiga:

The musical score shows two lines of music. The first line has the lyrics 'Kuuli iks nuu Loo - ja luu - du lat - sõ,'. The second line has the lyrics 'Maar - ja kan - nõ - tu ka - na - sõ'. The melody is in G major and 4/4 time.

Ülemist häält, killõ, laulab üks laulja; põhiahält, torrõ, laulavad kõik ülejäänud lauljad. Kooris võiksid koos kõlada torrõ eri võimalused.

Tekstis on märgitud ´-ga murdepärasest kõrisulghäälikust, kuna see annab sõnadele õige tähenduse. Laulmisel seda häälikut üldiselt ei kasutata. Märk ´ näitab palatalisatsiooni, eesoleva(te) kaashääliku(te) peenendust.

23. Lihavõtõ', armas aigo

Sõnad ja viis Setomaalt

Liha-meil-võtõ' küll armas aigo,
 lihavõtõ', lihavõtõ', armas jo aigo,
 armas meil aigo küll, kallis päivä,
 armas aigo, armas aigo, kallis jo päivä
 sedä mi aigo küll ammu oodi,
 sedä aigo, sedä aigo ammu jo oodi,
 ammu küll oodi viil, kavva kaie,
 ammu oodi, ammu oodi, kavva jo kaie.
 Hilja iks tullit sa hirta piti,
 hilja tullit, hilja tullit hirta jo piti,
 tassa iks tullit küll talla piti,
 tassa tullit, tassa tullit talla jo piti.
 Teno iks anna mi Jumalallõ,
 teno anna, teno anna Ju(-u)malallõ!
 Ar 'a iks paasti mi pikä paastu,
 ar 'a paasti, ar 'a paasti pikä jo paastu,
 üle iks aie tuu rassõ ao,
 üle aie, üle aie rassõ jo ao.

*Li(-i)havõte küll armas aega,
 lihavõte, lihavõte, armas jo aega,
 armas meil aega küll, kallis päeva,
 armas aega, armas aega, kallis jo päeva
 ammu me sinda ju ootasime,
 ammu sinda, ammu sinda oota-jo-sime,
 kaua me sinda ju kutsusime,
 kaua sinda, kaua sinda kutsu-jo-sime.
 Hilju küll tulid sa õrta mööda,
 hilju tulid, hilju tulid õrta jo mööda,
 tasa küll tulid sa tala mööda,
 tasa tulid, tasa tulid tala jo mööda.
 Tänu nüüd olgu me Jumalale,
 tänu olgu, tänu olgu Ju(-u)malale!
 Paastusime me pika paastu,
 paastusime, paastusime pika jo paastu,
 e(-e)lasime küll raske aja,
 elasime, elasime raske jo aja.*

Olli meil su'u iks sulussinna,
 olli suu, olli suu sulu-jo-ssinna,
 keeli meil kinni küll köödüssinnä,
 keeli kinni, keeli kinni köödü-jo-sinnä.
 Kui iks mi paasti pikä paastu,
 ar 'a paasti, ar 'a paasti pikä jo paastu.
 pässi meil su'u sis sulussista,
 pässi suu, pässi suu sulu-jo-ssista,
 keeli küll kinni sis köödüssistä,
 keeli kinni, keeli kinni köödü-jo-ssistä.
 Tulli iks kull 'a sis üttekokko,
 tulli kull 'a, tulli kull 'a ütte-jo-kokko,
 mar 'a mi tõönõ- küll -tõösõ mano,
 mar 'a tõönõ, mar 'a tõönõtõösõ jo mano.
 Tulli mi hällmä sis hällü pääle,
 tulli hällmä, tulli hällmä hällü jo pääle,
 laulma mi hällü küll lavva pääle,
 laulma hällü, laulma hällü lavva jo pääle.

*Olid siis su'ud meil suletuna,
 olid suud, olid suud sule-jo-tuna,
 keeled meil kinni küll köidetuna,
 keeled kinni, keeled kinni köide-jo-tuna.
 Paastusime küll pika paastu,
 paastusime, paastusime pika jo paastu,
 nüüd on su'ud meil sulgemata,
 nüüd on suud, nüüd on suud sulge-jo-mata,
 keeled on kinni meil köitemata,
 keeled kinni, keeled kinni köite-jo-mata.
 Tulge nüüd kokku te, kullakesed,
 tulge kokku, tulge kokku kulla-jo-kesed,
 meie küll seltsi nüüd, marjakesed,
 meie seltsi, meie seltsi, marja-jo-kesed,
 ki'igemäele küll kiikumaie,
 kiigemäele, kiigemäele kiiku-jo-maie,
 laulma nüüd kiige- sääl -laua pääle,
 laulma kiige-, laulma kiigelaua jo pääle.*

Ülemist häält, killõ, laulab üks laulja; põhiahält, torrõ, laulavad kõik ülejäänud lauljad. Kooris võiksid koos kõlada torrõ eri võimalused, kõige madalamat nooti kasutavad tavaliselt ainult üks-kaks lauljat.

Tekstis on märgitud ´-ga murdepärasest kõrisulghäälikust, kuna see annab sõnadele õige tähenduse. Laulmises seda häälikut üldiselt ei kasutata. Märk ´ näitab palatalisatsiooni, eesoleva(te) kaashääliku(te) peenendust.

24. Meie Isa palve

Sõnad August Annist, viis Kolga-Jaanist

I - sa, me i - ha i - gi - ne, I - sa me i - ha i - gi - ne,
 e - lu ar - mas - tus põ - li - ne, e - lu ar - mas - tus põ - li - ne
 e - lu vaim, me või - mas loo - ja, e - lu vaim, me või - mas loo - ja...
 Seo o - ma sü - da - me kül - ge, seo o - ma sü - da - me kül - ge
 vae - vus - ta vä - si - ne - ma - ta, vae - vus - ta vä - si - ne - ma - ta

Isa, me iha igine,
 elu armastus põline,
 elu vaim, me võimas Looja!
 Sinu poole me palume,²
ole oma lastele abiksi,²
 anna jõudu, teed juhata,²
 elu õiget õpetele!
 Liida meid oma väega,¹
 seo oma südame külge,⁴
 kogu rahva rammu külge!
Lase end tunda Su osana,²
 aita täita Su taheta,²
 hädadest hoolimata,
 vaevusta väsinemata!⁴
 Aita tunda Su taheta,²
 võidelda Su võitlemist,

vastu ööda ja valeta,²
 vastu surma ja sõdada,²
 ülbete ülekohuta,¹
 vägivalda võimukate,
 eest me vendade omaste,²
 eesta kasvu rahva kõige!
Lase meil luua riik põline,²
 Sinu riigiks see rajada,²
 mis Sinu tahtmista teostab,²
 kõigilt orjuse hävitab,²
 aitab kõiki õnnetele,
 kõigi lapsed rõõmuteele!
Hoia meid hoolessa alati,²
 hoia töösse ausa'assa,
 too nii õnne meie tööle,
saada me leivale sigidust,²

ära meid vaeva vaesusella,
ära ka riku rikkusella,
ära vii mõistust võimsusella!
Ära too kiusatust kõvemat,²
kui et see kasvaks me kasuksi,²
 kasvataks meid kangemaksi!
Pigem las hätta jään ajuti,²
parem talun vaevasid, valusid,²
 kui et saaksin suureliseks,
 kuivaks kõrkuses kõledas,²
 teeksin vennale valesti!²
 Kui olen eksinud ometi,²
 lõõnud lahku Su peresta,²
ära Sina endast mind eralda!²

Too mind tarmulla tagasi,²
 aita armulla edasi,²
 süüd las teolla ma lunastan,²
viha ei kanna kellelegi!
Päästa meid kurjusest kõledast,²
 päästa tuimusest tumedast,²
 päästa laiskusest lodevast!²
Lase meid käia kirka'ana,
 teha tööda tarmukana,
 helgesti ilo pidada!¹
Lase meid usku õigusesse –
 elusse igavesesse,⁴
 tõususse tulevasesse,⁴
 Sinu tõusvasse särasse!²

Kõigi murtud värsside juurde on kirjutatud laulmiseks sobiva noodirea järjekorranumber.

25. Maarja otsib Poega

Sõnad ja viis Setomaalt

Kes sääl kõndsõ pümmel üül? / Maarja kõndsõ pümmel üül.
Mis tä otsõ pümmel üül? / Ta otsõ umma Pujakõist.
Kos tuu Poiga kätte sai? / Ruusalemmi mäe alt.
"Tere, Poig, Jumala Poig, / mis sa siin ka tiide?
Kas sa istud vai sa makat, / tulõ ar'a rõõmuga!
Kõik i'lm ikõnõs, / pall'o rahvast murõhtas."
"Las näil ikkõ, murõhta, / ei ma lää rõõmuga,
mis nä väega vannusõ, / pall'o pattu tegevä!"
Jeesus Kristus eski oll' / ristipuhtõ naglatu,
valusat verd puhtast palgõist / juusk' maha varbin.
Oh armu taivanõ Issa, / oh rõõmu Pühä Vaim,
Issand Jumal, Jumala Poig,
jää-ks sjool üül ning pääväl / mu süäme sisse, aamõn!

Lõpuosa:

Tõlge:

*Kes seal kõndis pimedal ööl? Maarja kõndis pimedal ööl.
Mis ta otsis pimedal ööl? Ta otsis oma Pojakest.
Kust ta Poja kätte sai? Jeruusalemma mäe alt.
"Tere, Poeg, Jumala Poeg, mis sa siin ka teed?
Kas sa istud või sa magad, tule ära rõõmuga!
Kõik maailm nutab, palju rahvast muretseb."
– "Las nad nutavad, muretsevad, ei ma tule rõõmuga,
mis nad väga vannuvad, palju pattu teevad!"
Jeesus Kristus ise oli ristipuule naelutatud,
heledat verd puhtailt palgeilt jooksis maha varvastele.
Oh armu taevane Isa, oh rõõmu Püha Vaim,
Issand Jumal, Jumala Poeg,
jää sel ööl ja päeval mu südame sisse, aamen!*

Värsikest võiks esitada pool-lauldes, ilma eeslaulu ja värsi kordamiseta, kas üksi või kõik koos.

26. Jeesus kõndis teed mööda

Sõnad Audrust ja Mihklist,
viis Audrust

Jee-sus kõn-dis tee-da möö-da, Maar-ja o-ma maan-teed möö-da...
Kas nägid mu ar-mast ai-nust last?

Jeesus kõndis teeda mööda, / Maarja oma maanteed mööda,
tuli vastu Jeesukene. / "Tere, tere, Jeesuke!
Kas nägid mu armast ainust last?"
"Mine Ruusalemma linna, / seal sa saad teda näha."
"Mis ta teeb seal võõral maal, / kas magab ta või valvab ta
või kurdab iseene eest?" / "Ta süda kurdab meie eest."
Inglid hüüdsid haledaste:
"Tehke lahti taeva ukсед, / valmistage taeva lauad:
Jeesus Kristus tuleb maha / kallist kullast treppi kaudu.
Kui selge on see päikene, / veel selgem on me Jeesuke."

Paarisvärsside esimest poolt võiks laulda esimese (vasakpoolse), teist poolt teise (parempoolse) viisi-
reaga, aga viisiridu võib ka teisiti kombineerida.

27. Nüüd õnn saab osaks lastele

Sõnad Viljandist,
viis Urvastest

Nüüd õnn saab o-saks las-te-le, kes Jee-sust ot-sind i-galt poolt...
Ta lau-da nei-le ka-tab, täis ka-ri-kad ka va-lab.

Nüüd õnn saab osaks lastele,
kes Jeesust otsind igalt poolt.
Ta lauda neile katab,
täis karikad ka valab.
Üks ilus aed on lilli täis,
kus vaikne, vilu istuda.
Mingem sinna roosiaeda,
sääil on hää elamine,
taeva kastest niisutatud,
orjavitstest ehitud.

Värsikest võib esitada üksi või koos, pooleldi kõneldes.

28. Armulaua

Sõnad Tallinnast, viis Setomaalt

Kui too - na mei - e läk - si - me me Jee - su ar - mu - lau - a - le...

Ma lu - ge - sin kui raa - ma - tust väl - ja hin - ge õn - nis - tust

Kui toona meie läksime
me Jeesu armulauale,
säält saime õnne, õnnistust,
sääl oli minu ainus trööst.
Ma nägin Talle okaskrooni,
mis tema pähe pisteti.
Ta nägu oli närtsinud
ja pale oli paistetand,
haav oli Talle külje sees.
Need vaga vere pisarad,
mis hulgi maha tilkusid,
neid lasti minul lugeda.
Ma lugesin kui raamatust
välja hinge õnnistust.

Värsikest võib esitada üksi või koos, pooleldi kõneldes.

29. Siioni linna väravas

Sõnad Tartu-Maarjast, viis Karulast

Ma nä - gin hul - ka eng - lid sais - van Sii - o - ni lin - na vä - ra - vin...

Ma nägin hulka englid saisvan
Siioni linna väravin.
Na ootva sisse reisirahvast
ja laulden vasta võtava.
See ilus maja heliseb
ja kandle häälest kõliseb.
Peig kaebab: pruudi särk om must,
sel patu plekid küljen.
Sa mine armu jõele
ja mõse riided puhtas!
Siis võid sa ilma hirmuta
sääl pruudilavvan istuda.

Värsikest võib esitada üksi või koos, pooleldi kõneldes.

Murdesõnu:

englid saisvan – ingleid seismas;

mõse riided puhtas – pese riided puhtaks;

pruudilavvan – pruudilauas.

30. Jaakobi unenägu

Sõnad Kanepist ja Sangastest, viis Kanepist

Ja - kop taht - sõ ma - ga - ma, ki - vi pää - le, Ja - kop taht - sõ ma - ga - ma, ki - vi pää - le.

Jakop tahtsõ magama,
pand' pää kivi pääle.
Mis ta säääl unõn nägi?
Nägi taiva redelid,
paradiisi värävid.
Astkö sisse, vellekese,
värävä om vallalõ!

Murdesõnu:

tahtsõ magama – tahtis magama;
pand' pää – pani pea;
vallalõ – lahti.

Värsikest võib laulda üksi või koos, aga ka nii, et üks laulab ette ja teised kordavad.

.....

Kirjandust:

August Annist. Udres-Kudres, Päeva poeg. Rahvalegende ja mälestusi vanast orjaajast.

Tallinn: Eesti Raamat 1990.

Eesti rahvamuusika antoloogia. Koostanud Herbert Tampere, Erna Tampere, Ottilie Kõiva.

Helisalvestusi Eesti Rahvaluule Arhiivist 3. Tartu: Eesti Kirjandusmuuseum 2003.

Villem Ridala. Püha Rist. Eesti Kirikute Nõukogu 2005.

Herbert Tampere. Eesti rahvalaule viisidega I–V. Tallinn 1956–1965. I–III köide

<http://www.folklore.ee/pubte/eraamat/tampere/>

Ülo Tedre, Veljo Tormis. Uus regilaulik. SP Muusika 2007, 2012.